

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини»

Кафедра біології рослин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
науково-педагогічної роботи
Тетяна МАРІНЕНКО
06 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІТОДИЗАЙН ЗАКРИТОГО СЕРЕДОВИЩА

для студентів

галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
спеціальність 206 Садово-паркове господарство
освітній рівень бакалавр
освітня програма Ландшафтний дизайн та озеленення
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2022/2023
Семестр 6
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладач: доцент Ольга ОЛЬХОВИЧ

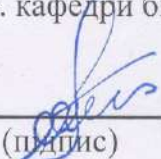
Пролоноговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Ольхович Ольга Петрівна, канд.біол.наук, доцент, доцент кафедри біології рослин

ЗАТВЕРДЖЕНО

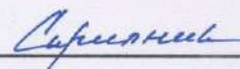
Зав. кафедри біології рослин

_____ (Наталія ТАРАН)
(підпис)

Протокол від «23» 05 2022 р. за № 17

Схвалено науково-методичною комісією
ННЦ «Інститут біології та медицини»
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Протокол від «23» 06 2022 року за № 5

Голова науково-методичної комісії _____ (Наталія СКРИПНИК)

«23» 06 2022 року

1. Мета дисципліни – ознайомити студентів з теоретичними та практичними аспектами класичного та сучасного фітодизайну закритого середовища (зимових садів, бізнес-центрів, готельних, спортивних, санаторних, офісних, навчально-розважальних, дитячих приміщень) основами проектування та аранжування рослинних композицій (вертикальних, настінних, настільних, підвісних) для озеленення офіційних подій (конференцій, форумів, симпозиумів, фестивалів, виставок), модними тенденціями та світовим досвідом фітодизайну приміщень.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування навчальних дисциплін «Основи образотворчого мистецтва», «Комп'ютерні технології в ландшафтній архітектурі», «Біологія рослин», «Квітникарство з основами аранжування», «Кольорознавство і об'ємно-просторова композиція».

2. Вміння самостійно застосовувати знання із основ образотворчого мистецтва, комп'ютерних технологій в ландшафтній архітектурі, біології рослин, квітникарства з основами аранжування, кольорознавства і об'ємно-просторової композиції та ін. навчальних дисциплін для рішення конкретних науково-практичних задач; працювати з науковою та науково-методичною літературою та інтернет-ресурсами.

3. Володіння базовими навичками системного аналізу.

3. Анотація навчальної дисципліни: Розглянуто наукові основи фітодизайну різних типів інтер'єрів (готелів, ресторанів, санаторіїв, офісних приміщень, спортзалів, зимових садів, будинків, дитячих закладів). Представлені сучасні методи та напрямки озеленення (вертикальні живі композиції, стрінггардени, міні сади, сади на підвіконні, тераріуми, флораріуми, рутарії). Показано можливості озеленення як засобу оптимізації функціонального режиму приміщення. Висвітлені питання концепції розвитку та технології екодизайну.

4. Завдання (навчальні цілі):

Сформувати у здобувача освіти:

1. чітке уявлення про методи вирощування та розмноження декоративних рослин придатних для фітодизайну приміщень;

2. уявлення про прийоми проектування приміщень, які передбачають присутність рослинних об'єктів;

3. уявлення про сучасні напрямки в фітодизайні різних типів інтер'єрів (зимових садів, бізнес-центрів, готельних, спортивних, санаторних, офісних, навчально-розважальних, дитячих приміщень);

4. навички підбору рослин та методи догляду за живими рослинними композиціями;

5. вміння аналітичного та творчого мислення студентів з питань використання рослин та аксесуарів в озелененні сучасних інтер'єрів різних типів приміщень.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти сьомий рівень НРК України, галузь знань 20 "Аграрні науки та продовольство", спеціальність 206 "Садово-паркове господарство") дисципліна забезпечує набуття студентом таких компетентностей:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації 16 об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю і невизначеністю умов

загальних:

ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальних (фахових, предметних):

ФК7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.

ФК9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

ФК13. Здатність здійснювати оцінку адаптивного потенціалу рослин за фізіологічними та біохімічними маркерами для підбору асортименту перспективних видів з метою регулювання кліматичних умов та оздоровлення зовнішніх та внутрішніх просторів урбанізованого середовища.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати теоретичні основи фітодизайну закритого середовища, основні методи і прийоми проектування, вимоги до підбору рослин та розташування рослинних композицій в приміщеннях різного типу (готелів, ресторанів, офісів, зимових садів, тощо), основи екодизайну приміщень.	Лекції, самостійна робота	Наукова доповідь, іспит	10
1.2	Вміти використовувати знання та практичні навички з фітодизайну у галузі садово-паркового господарства.	Лекції, лабораторні роботи, самостійна робота	Звіт з лабораторної роботи, іспит	20
2.1	Вміти створювати фітодизайн різних типів приміщень відповідно сучасних стилів і новітніх трендів.	Лекції, лабораторні роботи, самостійна робота	Контрольна робота, звіт з лабораторної роботи	20
2.2	Вміти здійснювати пошук нової інформації користуючись науковою літературою, базами даних та інтернет ресурсами.	Лекції, лабораторні роботи, самостійна робота	Наукова доповідь	20
3.1	Вміти спілкуватися українською професійною мовою.	Лекції, лабораторні роботи	Наукова доповідь, презентація	10
3.2	Вміти організувати власну діяльність. Аналітично мислити обираючи відповідні види роботи для збереження біорізноманіття природних ландшафтних комплексів.	Лабораторні роботи, самостійна робота	Наукова доповідь, звіт з лабораторної роботи	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2
	ПР3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.				+	+
ПР7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства	+	+	+			+
ПР8. Уміти кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті		+	+			+
ПР10. Проектувати та організувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.		+			+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота 1 : РН 1.1. – 20 балів/10 балів.

2. Контрольна робота 2: РН 1.1. – 20 балів/10 балів.

3. Оцінювання наукової доповіді з презентацією: РН 1.1, 2.2., 3.1.,3.2 – 12 балів/6 балів.

4. Оцінювання звітів з лабораторних робіт: РН 1.2, 2.1, 3.2 – 8 балів/ 4 бали.

- підсумкове оцінювання: у формі іспиту

Форма проведення іспиту письмова у вигляді відкритих завдань.

Результатами навчання, які оцінюються на іспиті, є РН 1.1 –1.2.

Максимальна кількість балів, які може отримати студент на екзамені – 40 балів за 100-бальною шкалою.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів.

- умови допуску до іспиту:

Студент допускається до іспиту за умови відпрацювання усіх лабораторних робіт, успішного виконання контрольних робіт (по кожній не менше 50% від максимально можливої кількості балів) та підготовки наукової доповіді з презентацією.

Студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше ніж критичний мінімум – 24 бали.

7.2 Організація оцінювання:

1. Контрольна робота 1 проводиться після завершення лекцій з 1 – 4-ї теми.

2. Контрольна робота 2 проводиться після завершення лекцій з 5 – 9-ї теми.

3. Наукова доповідь з презентацією – упродовж лекційного курсу.

4. Звіт з лабораторних робіт - впродовж семестру.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	лабораторні	Самостійна робота
1	Фітодизайн – як мистецтво створення композицій із рослин та засіб оптимізації функціонального простору. Сучасні об'єкти фітодизайну, модні тенденції та світовий досвід.	2		
	Способи розділення великих приміщень на зони за допомогою рослин.		4	
	Основні принципи аранжування, символіка кольору і рослин. Правила поєднання кольорів, фактури та розмірів листків рослин у композиціях. Правила підбору фону для різних фітокомпозицій.			6
2	Правила підбору рослин та принципи їх компоновання в фітодизайні приміщень. Ярусність рослин в фітодизайні інтер'єрів.	2		
	Методи оцінки стану горщикових рослин в інтер'єрах з метою підбору найбільш декоративних, невибагливих та витривалих видів.		4	
	Правила створення фітокомпозицій з живих контейнерних рослин з урахуванням їхньої біологічної сумісності, вимог до кліматичних факторів, екологічних особливостей, здатності до поліпшення якості повітря в приміщенні.			8
3	Агротехніка догляду за декоративними рослинами у приміщеннях з різним кліматичним режимом.	4		
	Правила та методи агротехніки для створення композицій в горщиках, міні садах, флораріумах.		4	
	Особливості освітлення різних за фітодизайном приміщень. Фітолампи.			6
4	Сучасні напрямки фітодизайну інтер'єрів. Зимові сади. Мансарди. Мінісади в мобільних контейнерах. Стрінггардени (висячі сади). Сади на підвіконні. Пот-е-флер (квітучий горщик).	4		
	Основні принципи компоновання рослин в горщиках. Методи створення мобільних систем озеленення.		3	
	Сучасні оздоблювальні матеріали та конструкції для використання в озелененні приміщень. Промислові модульні контейнери. Сучасні стелажі, полиці, етажерки, правила їх підбору для оформлення та зонування різних типів приміщень.			8
5	Особливості створення вертикальних живих композицій. Фітокартина. Фітомодуль. Фітостіна.	2		
	Основи флористики. Інструменти та матеріали флориста. Техніки створення різних типів букетів. Правило золотого перетину. Симетричні та асиметричні букети та рослинні композиції. Специфічні види букетів (цукеркові, овочеві, фруктові. Стабілізовані та штучні квіти.		3	

	Вертикальне озеленення – як щільне мальовниче зелене покриття вертикальних стін, альтанок, терас, балконів. Особливості використання дерев і чагарників із заданою формою крони, ліан, витких та ампельних рослин у вертикальному озелененні. Стабілізований мох (ягель, купина, пласт) та інші висушені рослини в «живих» картинах.			6
6	Основи проектування, створення та розміщення рослинних композицій в приміщеннях. Ландшафтна композиція – як імітація природного ландшафту.	4		
	Основи проектування, підбору ґрунту та рослин для створення ландшафтної композиції в інтер'єрі. Створення каркасів та рамок для вертикальних композицій. Різні варіанти заповнення «зелених картин» ґрунтосумішшю та рослинами.		3	
	Озеленення балконів, лоджій, веранд, терас, сходів. Озеленення дахів. Ампельні рослини в дизайні інтер'єрів. Види кашпо. Контейнерні рослини. Стрінг-гардени, або сади на струнах.			6
7	Фітодизайн специфічних за кліматичними умовами приміщень: терас з басейнами, ванних кімнат, басейнів, аквакомплексів, тераріумів, акваріумів.	4		
	Особливості посадки та умов догляду за водними та акваріумними рослинами.		3	
	Особливості фітодизайну ванних кімнат, басейнів, аквакомплексів. Види рослин стійкі до високої вологості. Особливості озеленення темних приміщень – підбір рослин, ламп, мобільних контейнерів.			6
8	Особливості підбору рослин для озеленення дитячих закладів. Флораріум, палюдаріум, рутарій.	2		
	Підбір видів безпечних кімнатних рослин та горщикових рослин з їстівними плодами для дитячих приміщень.		3	
	Озеленення дитячих приміщень. Кімнатні рослини, що сприяють очищенню та покращенню повітря. Небезпечні і отруйні види. Сукуленти – як об'єкт небезпеки для дітей, домашніх тварин. Рослини-алергени.			6
9	Озеленення– як засіб компенсації екологічного дискомфорту у техногенному середовищі. Екологічні аспекти дизайну. Концепція розвитку та технологія екодизайну. Офіси-джунглі.	4		
	Сучасні модні тенденції та принципи озеленення дахів, мансард, зимових садів. Технологічні прийоми екодизайну. Створення ескізів, планів та проектних пропозицій з озеленення територій.		3	
	Фітодизайн офісних приміщень. Рослини що покращують працездатність. Фітодизайн офісів – як ознака заможності та рентабельності компанії і поваги до працівників. Сучасна концепція «Зелений офіс».			8

ВСЬОГО¹	28	30	60

*Примітка: слід зазначити також теми, винесені на самостійне вивчення

Загальний обсяг 120 год. в тому числі:

Лекції – 28 год.

Лабораторні заняття – 30 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні (базові):

1. Дячук, П.В. Флористика: навчальний посібник Дячук П.В., М.В. Перфільєва, Л.П. Перфільєва Л.П. Умань, 2013. – 182 с.
2. Михайленко, В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формоутворення): навч. Посібн. / В.Є. Михайленко, М.І. Яковлев. – К. : Вид-во "Каравела", 2008. – С. 106-134.
3. Михайловська, М.В. Сад на підвіконні / М.В. Михайловська, С.М. Приходько – К.: Урожай, 1986. – 144 с.
4. Мхітарян, Н.М. Людина і комфорт / Н. Мхітарян – К.: Наук. думка, 2005. – 396 с.
5. Приходько, С.М. Квіти у вас в кімнаті / С.М. Приходько. – К.: Наук. Думка, 1971. – 124 с.
6. Приходько, С.М. Цілюща флора у вашій кімнаті : довід. посібн. / С.М. Приходько. – К. : Вид-во "Наук. думка", 1990. – 192 с.
7. Пузиренко, Я.В. Декоративна флористика / Я.В. Пузиренко. – К.: Кондор, 2013. – 232 с.
8. Прокопчук В.М., Дідур І.М. Панцирева Г.В. Особливості підбору декоративних культур закритого середовища для проектування фітомодуля в умовах інтер'єру. Сільське господарство та лісівництво. 2019. №. 12. С. 142-153.
9. Русаков, Ю.В. Озеленення балконів: як перетворити своє житло на міні-сад / Ю.В. Русаков. – Донецьк, 2004. – 128 с.
10. Чхартішвілін, Н. Озеленення інтер'єру / Н. Чхартішвілін, В.Сніжко. – К.: Альтерпрес, 2007. – 336 с.

Додаткові:

11. Бессонова, В.П. Рослини квітників: довідник / В.П. Бессонова. – Дніпропетровськ: Вид-во «Свідлер А.Л.», 2010. – 176 с.
12. Бунін, В.О. Квітникарство / В.О. Бунін. – Львів: Світ, 1994. – 152 с.
13. Гнатюк Л.Р., Шепелюк Х. С. Використання фітодизайну в інтер'єрі офісного приміщення. Теорія і практика дизайну. Мистецтвознавство. Вип. №17. 2019. – С.31-39.

14. Гнатюк Л.Р., Синиця Т.С. Дизайн інтер'єрів офісних приміщень з використанням сучасних екологічних тенденцій // Теорія та практика дизайну. Збірник наукових праць. – Вип. 9. Мистецтвознавство – К.: НАУ, 2016. – С.47-56.
15. Коротка, І. О. Фітодизайн в готельному господарстві / І. О. Коротка, Н. П. Бондар // Практика і перспективи розвитку еногастрономічного туризму: світовий досвід для України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 24 вересня 2015 р. – К. : НУХТ, 2015. – С. 154-156.
16. Кузнецова І.О., Степанюк Т.О. Вплив основних художніх засобів композиції на використання фітодизайну в інтер'єрі. Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.18. – С.316-320.
17. Лаптев, О.О. Інтродукція та акліматизація рослин з основами озеленення/ О.О.Лаптев. – К.: Фітосоціоцентр, 2001. 109 с.
18. Приходько, С.М. Лікарня на підвіконні / С.М. Приходько – К.: Наук.Думка, 1971. – 175с.
19. Солоненко В.І., Ватаманюк В.О. Класифікація видів вертикального озеленення в ландшафтному будівництві // Сільське господарство та лісництво. 2017. №5. – С. 126-136.

10.Додаткові ресурси:

www.kvityukrainy.com.ua – Журнал «Квіти України»